

Handboek Wijk-/dorpsbudgetten Gemeente Westerkwartier 2024

Eigen regie op leefbaarheid in uw dorp

Inhoud

Inleiding.....	3
Wat is het dorpsbudget?	4
Een nieuwe werkvorm	4
De subsidieregeling	5
Voorwaarden	5
Weigeringsgronden	5
Grootte van het budget	7
Werken met het dorpsbudget:.....	8
Menukeuze A:.....	8
Menukeuze B:	9
Menukeuze C:	10
Hoe ziet een dorpsadviescommissie eruit en hoe kun je deze organiseren?	11
Meest gestelde vragen over het dorpsbudget	12

Inleiding

Je ziet steeds meer bewoners in Nederland zelf initiatief nemen op thema's waar voorheen de overheid de regie oppakte. Ook in de gemeente Westerkwartier zien we deze ontwikkeling. De gemeente Westerkwartier werkt nu met een wijk-/dorpsbudget, zodat initiatieven en inwoners meer ruimte krijgen om zelf de regie in de leefomgeving op te pakken.

Een dorpsbudget is voor en door bewoners en kan ingezet worden voor activiteiten en initiatieven die het doel hebben om de leefbaarheid te verbeteren. Een belangrijk uitgangspunt om te werken met het dorpsbudget is dat inwoners zelf het beste weten waar behoefte aan is in het eigen dorp of de eigen leefomgeving. Daarnaast voldoet dit wijk- en dorpsbudget aan een laagdrempelige en effectieve benadering, die dicht bij de inwoners staat.

In dit document wordt uitgelegd wat het dorpsbudget is, wat de spelregels van het dorpsbudget zijn en hoe je als dorp met het dorpsbudget om kunt gaan.

Wat is het dorpsbudget?

Elk dorp in gemeente Westerkwartier heeft recht op het wijk-/dorpsbudget. Dit Dorpsbudget is bedoeld voor inwonersinitiatieven die de leefbaarheid in het dorp vergroten.

Iedereen in het dorp die een goed idee heeft dat de leefbaarheid in het dorp vergroot, kan subsidie krijgen uit het dorpsbudget. Voorbeelden waaraan een wijk-/dorpsbudget besteed kan worden is een bijdrage aan een speeltuin/beweegtuin of een activiteitenmiddag in de buurt.

Waarom een dorpsbudget?

Gemeente Westerkwartier ziet dat inwoners meer invloed willen hebben op de eigen leefomgeving. Dit is een mooie ontwikkeling. Inwoners weten zelf het beste waar behoefte aan is. Daarom is er gezocht naar een nieuwe werkwijze. Tijdens deze zoektocht zijn er gesprekken met verschillende gemeenten geweest die al langer met wijk-/dorpsbudgetten werken. Uit deze ervaringen kwam naar voren dat het werken met een wijk-/dorpsbudget veel voordelen kent. Deze voordelen passen bij de visie van de gemeente Westerkwartier. Het geeft dorpen de ruimte om naar eigen inzicht activiteiten en initiatieven te ondersteunen.

Voordelen van een dorpsbudget?

- Verbeteren van de leefbaarheid
- Verkleinen van de afstand bewoner- gemeente
- Bevorderen initiatieven van bewoners
- Meer zeggenschap over het dorp en de eigen leefomgeving
- Meer contacten en verbinding tussen bewoners

Een nieuwe werkvorm

De wijk-/dorpsbudgetten zijn voor de gemeente en vele dorpen in het Westerkwartier een nieuwe werkvorm. Samen gaan we de nodige 'vlieguren' maken om te ontdekken waar de dorpen en de gemeente in kunnen groeien. Daarom zal er een evaluatiemoment zijn, waarbij we kijken naar uitbreiding of doorontwikkeling van de dorpsbudgetten. De dorpsverenigingen worden bij deze evaluatie betrokken.

De subsidieregeling

Om te werken met het dorps-/wijkbudget is het van belang dat de spelregels en kaders voor iedereen duidelijk zijn. Hieronder staan de voorwaarden en weigeringsgronden zoals deze ook in de subsidieregeling is vermeld. Binnen dit kader moeten de activiteiten en initiatieven passen om subsidie te ontvangen. Er is bewust gekozen om de kaders zo vrij mogelijk te laten, om de regie zoveel mogelijk bij het dorp te houden.

Voorwaarden

De aanvraag voor een bewonersinitiatief moet tenminste aan de volgende voorwaarden voldoen:

- het initiatief/evenement en de besteding van het budget zijn niet in strijd met de wet of met het beleid van de gemeente en/of andere regelgeving;
- een aanvraag voor subsidie moet uiterlijk 6 weken vóór het geplande initiatief/evenement ingediend worden;
- het initiatief/evenement levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid; (sociaal, fysiek of veiligheid);
- het initiatief/evenement heeft geen winstoogmerk;
- het initiatief/evenement heeft een openbaar karakter en wordt breed gedragen door een grote groep en is niet gericht op een paar individuele bewoners;
- betrokkenen van het project/initiatief moeten bereid zijn zelf een bijdrage te leveren in de vorm van meedenken en handen uit de mouwen te steken;
- een initiatief/evenement mag niet strijdig zijn met een gedragen en bestaand initiatief in het desbetreffende dorp of de wijk;
- het budget kan dienen als cofinanciering (bijv. bij provinciale subsidie of fondsen);
- beschadigingen of vernielingen aan objecten met wijk-/dorpsbudget gerealiseerd worden niet vergoed door de gemeente. Onderhoud en vervanging dienen zo nodig via het budget te worden ondervangen en/of in de aanvraag te worden mee gecalculeerd;
- de productie en verspreiding van dorps- en wijkkranten mag gefinancierd worden uit de wijk-/dorpsbudgetten.

Weigeringsgronden

De aanvraag voor een financiële bijdrage kan geweigerd worden indien:

- het initiatief/evenement in strijd zou zijn met de wet of met het beleid van de gemeente en/of andere regelgeving;
- de aanvraag binnen de zes weken voor geplande uitvoering van het initiatief/evenement wordt aangevraagd;
- het initiatief/evenement onvoldoende bijdraagt aan het bevorderen van de sociale, fysieke of veilige leefbaarheid in het desbetreffende dorp of de wijk;
- de kosten voor het initiatief/evenement niet in verhouding staan tot de bijdrage aan de sociale, fysieke of veilige leefbaarheid;

- de bijdrage geen openbaar karakter heeft en/of niet breed gedragen wordt door een grote groep maar gericht is op individuele bewoners;
- de betrokkenheid onder bewoners ontbreekt;
- de aanvraag wordt gedaan met een winst oogmerk of op andere wijze wordt ingegeven door commerciële belangen;
- de aanvraag wordt aangevraagd voor eten/drinken van deelnemers/bezoekers van activiteiten;
- de aanvraag in strijd is met een initiatief dat al bestaat en breed gedragen is.
- Initiatieven waar het doel van is om geld in te zamelen voor een goed doel komen niet in aanmerking voor een subsidie.

Grootte van het budget

De hoogte van het budget bestaat uit twee onderdelen.

Een bedrag dat afhankelijk is van de grootte van de kern (dorp) en een bedrag per inwoner.

Het bedrag per inwoner beslaat €1,-.

Het basisbedrag wordt gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar.

Tot 500 inwoners	€2.000,-
500 tot 5.000 inwoners	€2.500,-
5.000 inwoners en meer	€1.000,-
Bedrag per inwoner	€1,-

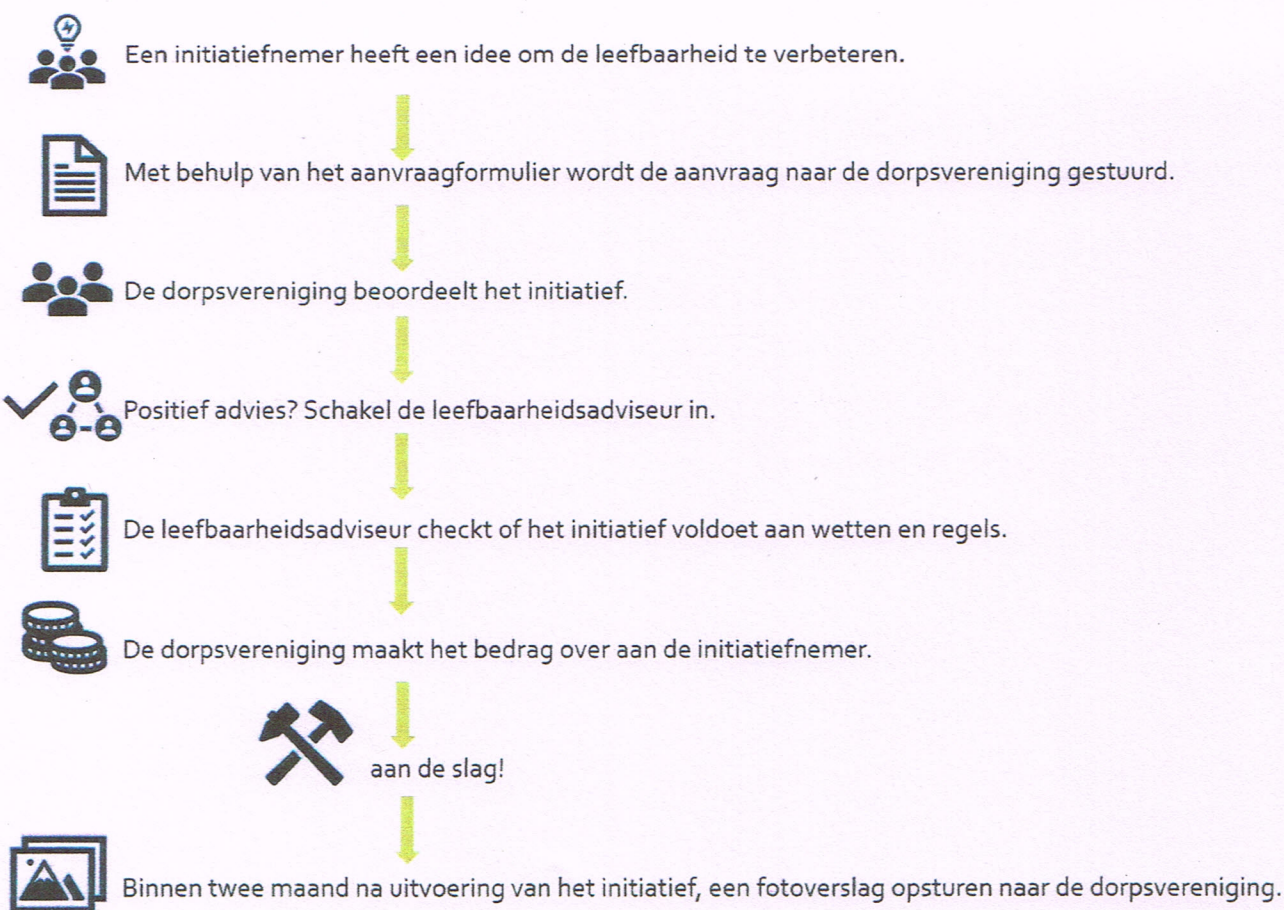
Werken met het dorpsbudget:

Elke kern is anders, daarom zijn er verschillende keuzes te maken omtrent het beheer van het budget. Hieronder worden de verschillende menu's benoemt.

Menukeuze A:

De dorpsvereniging heeft zelf de regie over het dorpsbudget.

De voorstellen vanuit de inwoners komen terecht bij de dorpsvereniging. Zij beoordelen het initiatief. En of het initiatief valt binnen de kaders van de subsidieregeling. Bij een positief advies schakelt de dorpsvereniging **altijd** met de desbetreffende leefbaarheidsadviseur om het initiatief door te spreken. Dit in verband met eventuele aansprakelijkheid of een vergunning. Vervolgens stelt de dorpsvereniging het geld beschikbaar aan de initiatiefnemers.

Menukeuze B:

Het dorp ofwel de dorpsvereniging plaatselijk belang en heeft samen met de leefbaarheidsadviseur de regie over het dorpsbudget.

De voorstellen vanuit de inwoners komen terecht bij de dorpsvereniging en bij de desbetreffende leefbaarheidsadviseur. Samen beoordelen ze het initiatief. En of het initiatief valt binnen de kaders van de subsidieregeling. Bij een positief advies stelt het plaatselijk belang het geld beschikbaar aan de initiatiefnemers.

Een initiatiefnemer heeft een idee om de leefbaarheid te verbeteren.

Met behulp van het aanvraagformulier wordt de aanvraag naar de leefbaarheidsadviseur en de dorpsvereniging gestuurd.

De dorpsvereniging beoordeelt samen met de leefbaarheidsadviseur het initiatief in de vorm van een adviescommissie.

Positief advies? De dorpsvereniging maakt het bedrag over aan de initiatiefnemer.

Aan de slag!

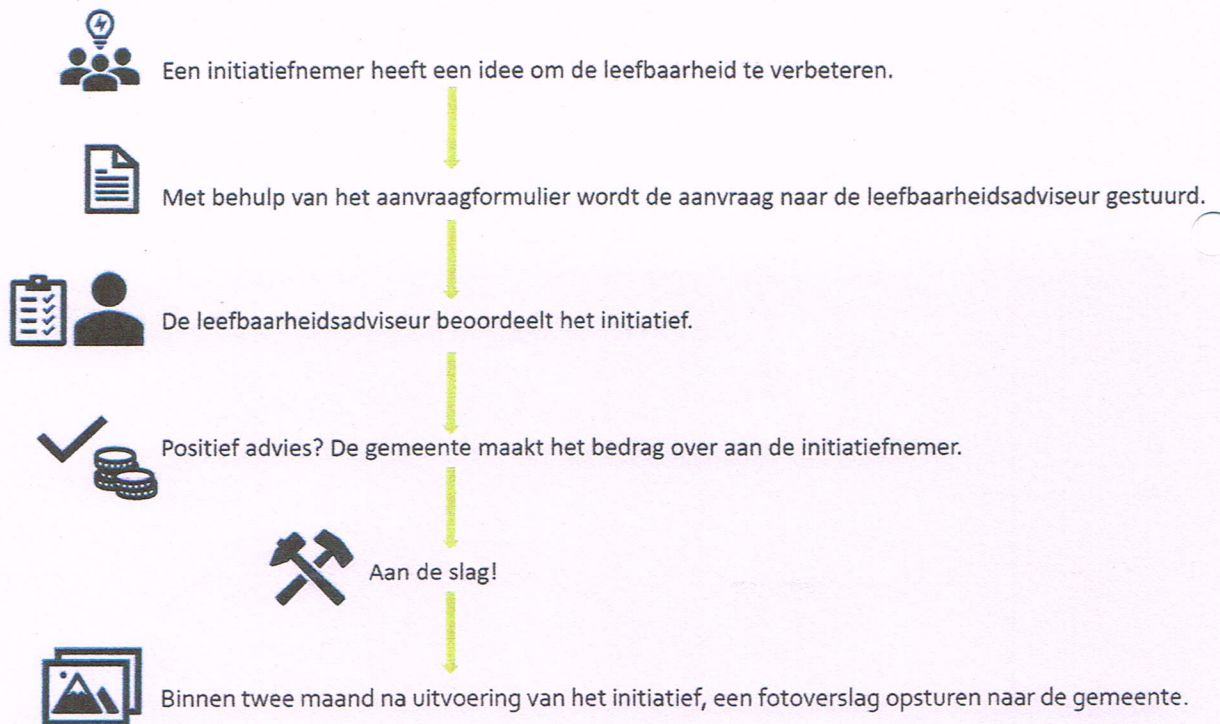

Binnen twee maand na uitvoering van het initiatief, een fotoverslag opsturen naar de dorpsvereniging.

Menukeuze C:

Menukeuze C: Dorp (plaatselijk Belang) geeft de regie aan de leefbaarheidsadviseurs die uitvoering geeft aan het dorpsbudget.

In dit scenario beheert de gemeente over het dorpsbudget. De voorstellen vanuit de inwoners komen terecht bij de leefbaarheidsadviseurs. De leefbaarheidsadviseur kijkt of het initiatief valt binnen de kaders van de subsidieregeling. Bij een positief advies, stelt de gemeente het geld beschikbaar aan de initiatiefnemers.

Hoe ziet een dorpsadviescommissie eruit en hoe kun je deze organiseren?

De dorpsadviescommissie is een groep bewoners die de aanvragen voor het dorpsbudget beoordeeld. Het is aan het dorp of wijk uit welke bewoners de adviescommissie bestaat. Dit kan bijvoorbeeld het bestuur van de dorpsvereniging zijn, maar ook een groep bewoners die deze taak op zich neemt. Hieronder een paar voorbeelden hoe de samenstelling van een dorpsadviescommissie eruit zou kunnen zien. Afhankelijk van de menukeuze is er een mogelijkheid om de leefbaarheidsadviseur onderdeel te laten zijn van de dorpsadviescommissie.

Samenstelling dorpsadviescommissie

- Gebruik maken van het bestuur van de dorpsvereniging.
- Gebruik te maken van de verschillende buurtschappen, buurtverenigingen, etc.
- Een onafhankelijke groep bewoners die de initiatieven wil beoordelen.

Meest gestelde vragen over het dorpsbudget

- **Kan het budget opgespaard of meegenomen worden naar volgend jaar?**
Ja, het budget mag opgespaard worden.
- **Hoe zit het met de aansprakelijkheid?**
Voorafgaand aan de realisatie van een initiatief in de openbare buitenruimte, zoals bijvoorbeeld een beweegtuintje wordt met de gemeente een aparte beheerovereenkomst gesloten om de aansprakelijkheid af te dekken. Dit kan per initiatief verschillen.
- **Kan de menukeuze in de loop van de tijd aangepast worden?**
Ja dit kan. De keuze van het menu kan in de loop van tijd aangepast worden.
- **Komt de instandhoudingscomponent van € 500,- boven op het dorpsbudget?**
De instandhoudingscomponent is een bedrag van € 500,- dat elke dorpsvereniging ontvangt. Deze staat los van de keuze voor wel of geen zelfregie.
- **Komt de waardering fee van € 500,- boven op het dorpsbudget?**
De waardering fee is een bedrag van € 500,-. Als een dorp niet kiest voor zelfregie (keuze C) dan wordt het wijk-/dorpsbudget verminderd met € 500,-.
- **Hoe zit het met de subsidie voor dodenherdenking en Koningsdag? Wordt deze ook onderdeel van het dorpsbudget?**
In de huidige subsidieregeling vallen deze subsidies niet onder het dorpsbudget. Als gemeente hebben we aangegeven dat het dorpsbudget een groeimodel is, het kan zijn dat het in de toekomst dus wel onderdeel wordt van het dorpsbudget. Mocht dit veranderen dan zullen wij dit ALTIJD vooraf met de dorpen communiceren.
- **Mag je één pot vormen met andere dorpen?**
Nee, dit is niet mogelijk. Het wijk-/dorpsbudget is alleen bedoeld voor het eigen dorp of wijk.
- **Is het mogelijk dat de gemeente geld voorschiet als er sprake is van een grote investering?**
Nee, dit is niet mogelijk. Bij initiatieven en projecten kunnen er mogelijk ook andere fondsen en subsidieregelingen gebruik worden. Zoals Loket leefbaarheid, Oranjefonds, etc. De gemeente kan helpen bij het zoeken naar een passend fonds.